

Wandelroute Dal van de Turfvaart

Waar: [Wallsteijn](#)

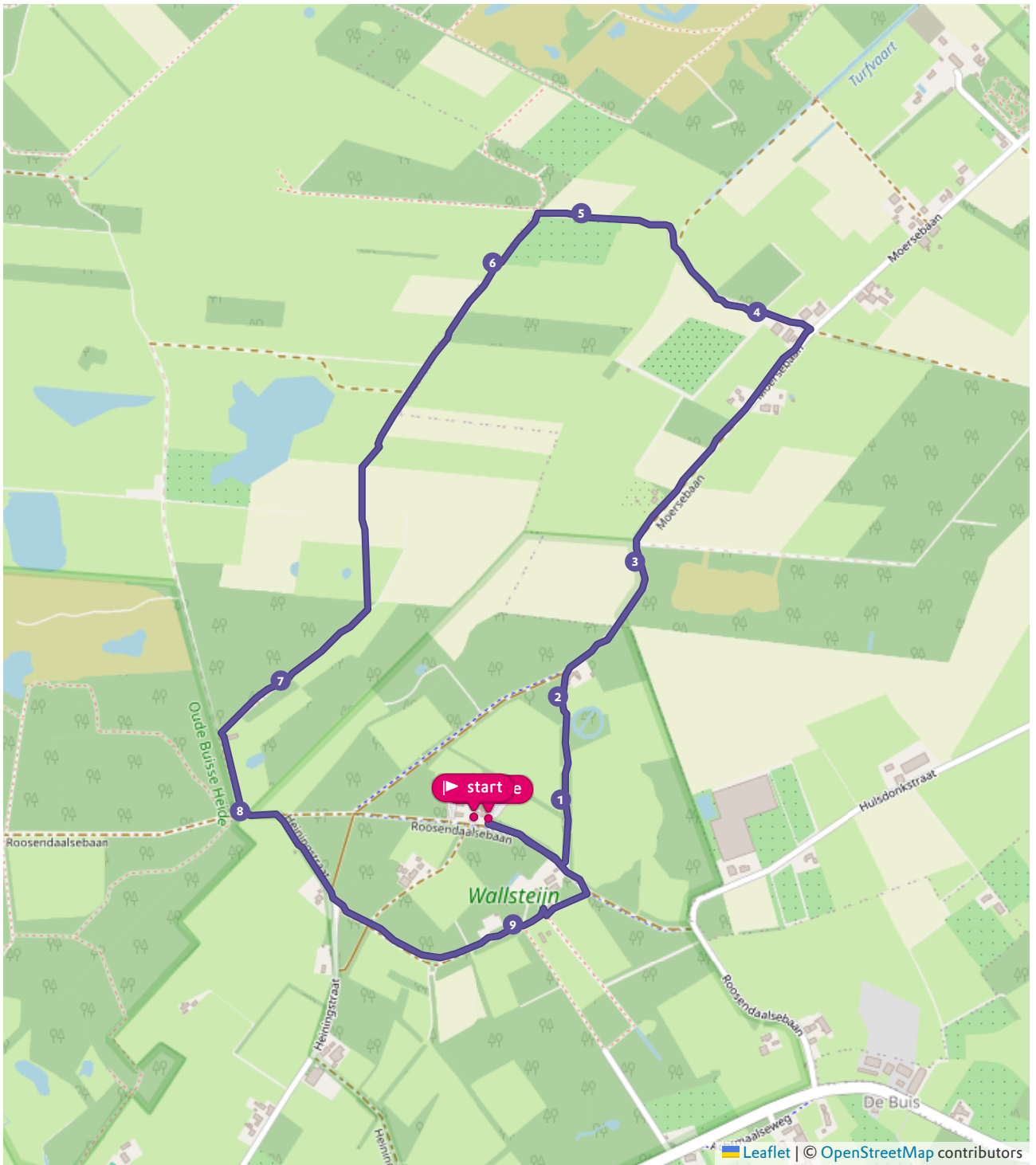
 1 uur 19 4 km

Over de route

Zoals de naam al zegt, loopt deze route door een historisch gebied waar turf gewonnen werd. Je doorkruist de natuur van Landgoed Wallsteijn en pikt ook natuurgebied De Reten mee. De wandeling gaat afwisselend door bossen, over heide en langs graslanden.

De route is aangegeven met gele paaltjes.

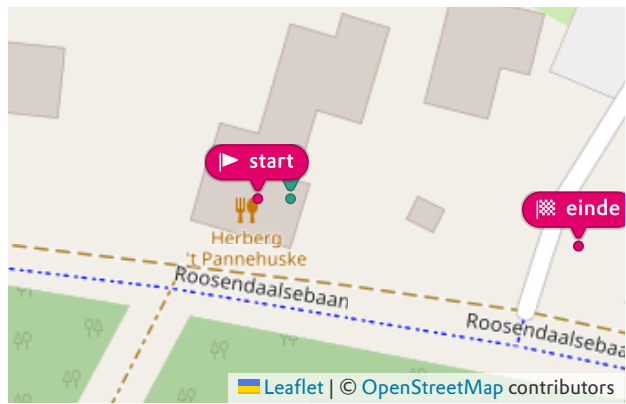
Kaart

Waar kun je starten

Parkeerplaats Herberg 't Pannehûske

📍 Roosendaalsebaan 4, 4885 JK Achtmaal (NB)

Wat kom je onderweg tegen?

1. Hakhoutbos

Dit wandelpad tussen twee landbouwpercelen is omsloten door houtwallen. Bij de bomen aan weerszijden herken je de hakhoutstructuur aan de jonge stengels die uit stevige stronken groeien. Hakhout werd van oudsher gebruikt als geriefhout (om bijvoorbeeld bezems te maken), haardhout en hout voor in bakovens.

Houtwallen vol leven

Deze laan vormt een mooie plek voor tal van kleine zoogdieren, zoals egels en muizen. Vogels kunnen zich in het dichte hout verstoppen en er een nestplaats maken. Tussen het hakhout zie je lijsterbes, hazelaar, vuilboom en eik. Ook groeien er kamperfoelie en braam. De doorns van de braamstruik bieden bescherming tegen roofdieren en de bramen zijn in de zomer een lekkernij voor diverse dieren.

2. Dicht sparrenbos

Vanuit de idyllische laan kom je in een donker, dichtbegroeid sparrenbos. Doordat het licht nauwelijks de bosbodem bereikt, kunnen daar weinig planten en struiken groeien. De sparren zijn ooit geplant als productiebos. Anders is dat met de rododendrons: zij staan hier voor de sier. De struiken vol bloemen in de lente en zomer waren op veel oude landgoederen een statussymbool.

3. Stutpalen

Langs het fietspad ligt een houtwal van elzenhout. Heel bijzonder, want die kom je bijna nergens meer tegen in Nederland. Ze kwamen vooral voor in natte gebieden. In Brabantse 'moerige' gronden (nattere gronden in de overgangszone van veen naar drogere grond) gebruikte men het tegen vocht bestendige elzenhout als stutpalen voor de huizen.

Een bekender voorbeeld van een stad op elzenhouten palen: Amsterdam!

Elzenhaantjes

Op de elzen zie je soms blauwzwart glanzende kevertjes: elzenhaantjes die zich tegoed doen aan de bladeren. Enkele diertjes zijn mooi om te zien, maar soms kunnen ze een hele plaag vormen!

4. Beuken, eiken en acacia's

Lanen, met name beukenlanen zoals hier, vind je vaak op (voormalige) landgoederen. Deze was waarschijnlijk de hoofdlaan richting één van de dorpen. Naast beuken zie je eiken en robinia's.

De robinia pseudo acacia kun je goed herkennen aan de karakteristieke diepe groeven en grote stekels. Boeren gebruikten het hardhout voor de omheining van weilanden in natte gebieden, want net als elzenhout kan robinia goed tegen water. Van oudsher komt robinia uit Oost-Europa, vaak Hongarije.

5. Oude bezems

In de sloot staan nog enkele heidestruiken. Deze herinneren aan de heide die hier ooit volop groeide en bloeide. De struikheide die je ziet komt meer voor op droge grond. In nattere heidegebieden groeit vooral dopheide. Buiten de plek, herken je dopheide aan de bloemen vlak bij elkaar in de top van de tak; bij struikheide zijn die meer verspreid.

Bezemheide

Omdat struikheide op den duur vaak verhout, maakte men van oudere twijgen bezems. Vandaar dat hij ook wel bezemheide genoemd wordt.

6. Buizerd en weidevogels

Aan je rechterzijde kijk je uit over natuurgebied De Reten. Tip: wil je meer weten over de theekoepel waar je zo langsloopt, wandel dan de volgende keer de Koepelroute, die je langs alle vier de koepels voert.

Roofvogels

Grote kans dat je op één van de paaltjes rond de weilanden een buizerd ziet zitten. De roofvogel zorgt soms voor verwarring, omdat hij in allerlei kleurvariaties voorkomt: van bijna wit (vaak jonge vogels) tot donkerbruin.

Weidevogels

Net als de buizerd zijn weidevogels afhankelijk van een gevarieerd landschap. Je ziet hier goed het verschil tussen natuurbeschermingsgebieden en moderne landbouw. De kruidenrijke graslanden aan de rechterkant hebben een ruigere begroeiing met tal van soorten planten en kruiden. Op de landbouwgrond links groeit bijna alleen gras en weidevogels komen er haast niet meer voor. Het maaien levert gevaar op en kuikens kunnen er niet schuilen voor roofvogels. Daarbij zijn er in het eentonige grasland nauwelijks insecten te vinden.

Samenwerken voor verbetering

Natuurmonumenten werkt aan verbetering van het weidevogellandschap door grondaankoop en goed natuurbeheer. En door samenwerking met agrariërs, want ook op landbouwgrond is natuurbeheer mogelijk!

7. Van saai naar spannend bos

Het kleine bos dat je hier rechts ziet, is een voormalig productiebos met fijnspar en douglas. Het sparrenhout werd in de industrie gebruikt voor pallets of vurenhouten meubelen. Aan de linkerkant ligt een natuurlijker bos, met veel meer biodiversiteit. Hier is ruimte en kan de zon de bosbodem beter bereiken. Daardoor is er meer ondergroei, wat weer dieren aantrekt. Het oude productiebos maakt Natuurmonumenten natuurlijker, zodat ook hier steeds meer planten en dieren voor zullen komen.

8. Turfvaart

Hier zie je de Turfvaart lopen, die al in de 17e eeuw werd gegraven voor de turfwinning. In dit gebied haalde men vroeger veel turf uit de bodem, dat door de Turfvaart vervoerd werd naar o.a. de havens van Breda en Antwerpen. De turfwinning bood veel werkgelegenheid.

Wat is turf precies?

In natte moerassige gebieden vormden afgestorven planten in honderden, zo niet duizenden jaren, een metersdikke veenlaag. Deze staken de mensen af en de blokken legde men te drogen. Zo ontstond turf, een goede brandstof! Vanuit de veengebieden werd de turf met karren of turfschepen vervoerd.

9. Landhuis Wallsteijn

Wallsteijn is rond 1800 aangelegd door Frederik van de Wall, schout (burgemeester) van Zundert. De naam is ontstaan uit de familienaam 'Wall' aangevuld met 'Steijn' om het landgoed en de eigenaar een zekere status te geven. Het landhuis en de aangrenzende tuin (links van het wandelpad) zijn particulier bezit en niet toegankelijk voor publiek. Het overige deel van het landgoed (rechts van het wandelpad) is opengesteld voor wandelaars.

Tip: om Landgoed Wallsteijn en de bijhorende historie beter te leren kennen, kun je een volgende keer de Wallsteijnroute (paarse route) wandelen. Deze is 2,5 km lang.

Vanaf dit punt wandel je terug naar 't Pannehûske. We hopen dat je hebt genoten van deze wandeling!